

Edini slovenski dnevnik
:: v Zedinjenih državah ::
Velja za vse leto ... \$3.00
Ima nad 8000 naročnikov.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
:: in the United States ::
Issued every day except
Sundays and Holidays

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 225. — STEV. 225.

NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 24, 1912. — TOREK, 24. KIMOVCIA, 1912.

VOLUME XX. — LETNIK XX.

Bolgarija in Turčija se pripravljata na vojno.

Odnosaji med Turčijo in Bolgarijo so postali skrajno kritični. — Ljudstvo želi vojno.

RESNI ZNAKI.

Dve bateriji topništva poslani v Adrijanopolj. — Grška je ojačila svoje čete ob meji.

London, Anglija, 23. sept. — Odnosaji med Turčijo in Bolgarijo so postali jako kritični. Poročevalci tukajšnjega lista "Times" naznanja iz Soluna, da so turške oblasti zaustavile dvajset vagonov vojnega materiala za srbsko vlado.

Iz Solije naznanja poročevalci istega lista, da so bile Bolgarske vojaške vaje nenadoma prekinjene.

Turčija je poklicala pod orožje novince v svrhu ojačenja čet v Makedoniji. Dve bateriji topništva sta bili poslani v Adrijanopolj. Grška ojačuje svoje čete ob turški meji.

Petrograd, Rusija, 23. sept. — Natančno razmotrivanje položaja v Bolgariji kaže, da je dežela pred dolgo časa zaželeno vojno. Ako ne bodo uspešne predstojajoče konference ruskega ministra za zunanost, Sazonova, in angleških državnikov, je sigurna zmagaja vojne stranke.

Armada se pripravlja na vojno. Železniške proge so zastražene, na važne točke so bile poslane čete, peki in prodajalci moka so bili povabljeni pred oblasti: rižni nasadniki so dobili poziv, naj kakor hitro mogoče pospravijo letino. V Turčijo se ne sme izvažati živina.

V ječi se obesil.

Wewoka, Okla., 23. sept. — Berry Schremehera so odpeljali včeraj v zapor, ker je na cesti pri neki debati sunil v rebra z nožem pripadnika republikanske stranke Dave Swiharta. Takoj so ga prijeli in odpeljali v zapor. Po noči je pa na drobno raztrgal svojo rjuho in se obesil v sredini ječe, ker se je menda bal, da je ranil Swiharta smrtno nevarno. Ta pa še živi, čeravno se zelo dvomi o njegovem zboljanju.

Grozodejstva Kitajcev.

Petrograd, Rusija, 23. sept. — Kitajske ekspedicijske čete so v Mongoliji razmesarile kakih tisoč Mongolcev, grozno oskrnile mrtva trupla žen in otrok in razdejali veliko samostanov. Knez in knežinja Un Ai sta leta težavo utekla, njihovo rodbino so pa umorili.

1300 solarjev štrajka.

Kakih 1300 solarjev, v šolah št. 19 na 14 cest, je začelo včeraj "štrajkati" zaradi prehodnih učiteljev. Po cestah so hodili s plakati, pobijali šipe na oknih in so tako razsajali, da je morala policija poseči vmes. Popoldan se je podelila jeza. Starši so jih doma položili čez koleno in jim tako na priprosto način izbili iz glave štrajkarsko veselje.

Krasni novi in brzi parnik

MARTHA WASHINGTON

(Avstro-American proge)

odpluje v soboto dne 5. oktobra

vožnja do Trsta samo 13 dni.

do Trsta ali Reke - - \$36.00
Cena voznih listkov: do Ljubljane - - \$36.60
do Zagreba - - - - \$37.20

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane vožnja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebej drobinam priporocamo.

Vožnje listke je dobiti pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Preiskava o vzrokih draginje zaključena.

Nekatere stvari so se tekom desetlet let podražile za več kakor petdeset odstotkov.

VSE DRAŽJE.

Največjim izpremembam je bil podvržen krompir, ki se ga največ rabi, najmanj pa sladkor.

Washington, D. C., 23. sept. — Pravkar je bila zaključena preiskava o visokih stroških življenja v dobi 10 let. Vodil jo je delavski komisar, razširjena je bila preko 32 držav, ter se je tikala 15 glavnih proizvodov ter premoga. Preiskava se je vodila v industrijskih središčih, in se je nanašala, kakor pravi komisar, na dve tretini predmetov, ki pridejo za delavske potrebe v poštev. Od teh 15 predmetov jih je bilo 14 dražjih 15. junija t. l., kakor v istem času leto prej. Deset teh predmetov se je podražilo v preteklih desetih letih za več kakor 50 odstotkov. Tekom preteklega desetletja je bil krompir najbolj podvržen izpremembam v ceni, najmanj pa sladkor. Preteklo leto je padla cena slanini za en cent pri funtu, edini predmet, ki je postal cenejši. Podražilo se je mleko, prekajena gnjat, granulirani sladkor, škampi, krompir, pšenična moka, svinjski koteleti, maslo, sirloin steak, rib-roast, goveje meso i. dr.

Imenitni vslužbenci.

Natakar Paul in kuhinjski vodja M. Pardini sta bila odslovljena iz službe v nekem newyorškem hotelu. Vozila sta se namreč v hotel s svojimi lastnimi avtomobili. Hotelirja, kateri še sam ni imel avtomobila, je to tako jezilo, da ju je odslovil.

Na Kubi žalostno stanje.

Na Kubi se zelo bojijo, da bi ne prišlo zaradi slabih financ do denarne krize. Ovdishno je od prihodnje volitve predsednika, če podleže republika krizi ali ne.

Finca prijeli.

Philadelphia, Pa., 23. sept. — Ko sta hotela zapustiti Uno Koch in njegova žena Gerda parnik "Graf Waldersee" so ju prijeli. Kakor poročajo iz Helsingforsa je Uno Koch ukradel \$25,000 in potem pobegnil.

Šofer izdal morilca.

Tulsa, Okla., 23. sept. — Bud Bellow, eden izmed četvorice morilcev Charlesa T. Renterja je včeraj povedal vse in izdal imena dveh svojih tovarišev Guy D. Mackenzie in Joe Baker. Žena Renterja je imela ljubavno razmerje z Mackenziejem vedela pa nič o nameravani zaroti. Mackenzie je hotel odstraniti Renterja in dati za plačilo onemu, ki to stori gotov znesek denarja in dva diamanta. Slednjič se je polakomnil Baker tega denarja in izvršil zaželeno. Obtoženci so prosili za posebno obravnavo.

Roparji prijeti. Divji lov za njimi.

Na poseben način je prišla včeraj policija 3 roparje, kateri so že dalje časa vznemirjali ljudstvo.

RUDEČ AVTOMOBIL.

Še nikdar se ni policiji tako hitro posrečilo ujeti zločince, kakor se je to zgodilo včeraj po noči.

Včeraj zvečer so pripeljali stražniki in detektivni na stražnico rdeč avtomobil s tremi moškimi kateri pa nikakor niso hoteli izdati svojih imen. Šele po dolgem zaslišanju so se udali. Obdolženi so, da so včeraj dopoldne na najbolj obljubljeni cesti zap. 17. cesti, napadli Johna Poppera, trgovca, ga vrgli na tla in okradli za 1800 dolarjev. Včeraj zjutraj je šel omenjeni trgovec proti domu in kar naenkrat stopita k njemu dva mladeniča, precej krepka in visokih postav. Prvi ga je sunil v prsa, drugi mu je pa posegel v žep in mu ukradel listnico. To se je zgodilo tako hitro, da se noben mimoidoček človek še zavedel ni. Nazadnje ga je še prvi udaril z vso močjo po glavi in le tedaj klobuk, ki ga je imel na glavi, ga je obvaroval gotove smrti. Ljudje so stali nekaj časa, kakor otrpli. Šele o so se zavedli so začeli upiti in bežati za roparji, katere sta pa stopila hitro v velik rdeč avtomobil oddirjala. V množico sta odala dva strela. Prva krogla je zadela nekega brivca v nogo, druga je pa šla skozi obleko nekega veleposelnika. Nek policist je streljal tako dolgo, da je popolnoma izpraznil svoj samokres, toda za stonj. Stražnik Martin je ves čas z nemo zasledoval avtomobil, toda ko je prišel na 16. cesto mu je mahoma izginil izpred oči. Policiji se je pa slednjič vendarle posrečilo dobiti avtomobil in sicer v garaži šte. 754 Bedford Ave. Posestnik njegov je bil Terry Dolce. Ta in njegov brat sta bili v hiši prijeta. Naznanila sta, da so posodila v resnici roparjem avtomobil, nista pa vedela kakaj se gre. Policija ve natančno za tatove, njih imen pa noče iz različnih vzrokov izdati.

Zločinca prijeli.

Baltimore, Md., 23. sept. — Včeraj so ujeli tukaj 30letnega T. U. Vaughna za katerega prijete je bila razpisana nagrada \$1500. Omejeni je obtožen zločinca nad neko mlado deklico in drugih podobnih pregreh. V juliju mesecu je prežagal mrežo pri oknu Greenville zapora in tako ušel za kratke čas.

Zob za zob.

Max Chanowitz, 22 let star, je udaril sestro Roberta Kaplan tako zelo po licu, da se ji je poznala že dolgo časa črna proga na obrazu. Te dni je prišla stvar pred sodišče. Robert Kaplan pa ni hotel čakati sodnikovega odločila, ampak je meni nič tebi nič vpričo sodnika telebnil Chanowitza po obrazu in tako osvetlil svojo sestro. Sodnik pa ni bil zadovoljen s tako obsodbo ampak je kaznoval vročkrvneža z globo \$10.

Wilson v Pennsylvaniji.

Scranton, Pa., 23. sept. — Guverner PWilson je imel iz Newarada tukaj tri govore. Prvega v Phillipsburgu, N. Y., drugega v Delaware Water Gap v Stroudsburgu. Več tisočev ljudi ga je poslušalo v Stroudsburgu. V svojem govoru je prerokoval, da se bodo Pennsylvanija odvrnila od republikanske stranke in pristopila k demokratični. V Scrantonu so ga sprejeli z godbo na kolodvoru in na ta sprejem, katerega se je udeležilo čez 2000 ljudi je lahko ponosen kandidat demokratične stranke.

ROOSEVELT IN WILSON.

Photos by American Press Association.

Na gornji sliki vidimo dva kandidata za predsedniško mesto, guvernerja Wilsona in naprednega kandidata Colonela Roosevelta. Znano je, kako živo agitirata oba za svojo stvar in ravno v tem položaju nam jih prikazuje današnja slika.

Tisoč izdelovalcev klavirjev štrajka.

Devet tovarn je ustavilo delo. — Preti splčen štrajk. Štrajkujoči zahtevajo povišanje plače.

LE 2000 ORGANIZIRANIH.

Večina štrajkujočih se ni vrnila včeraj popoldne več na delo; čakajo ugodne rešitve.

Včeraj je napovedala unija izdelovalcev orgel in klavirjev stavko in se izrazila, da zahteva petnajst odstotno povišanje delavskih plač. V New Yorku izvršuje ta poklic kakih 8000 delavcev izmed katerih je pa le četrina organiziranih. Charles Dow, predsednik unije upa, da bode večino spravil na svojo stran. Firma Decker & Sons je takoj ugodila zahtevam, izrazila se je pa, da noče imati nikakih stikov z unijo. Štrajkujoči so prepričani, da začnejo danes stavkati delavci v vseh 118 tovarnah. Včerajšnji obhod delavcev je bil povsod prijazen odobravan.

Za Champ Clarka.

Zoplin, Mo., 23. sept. — Ko je Roosevelt na nekem tukajšnjem govoru izgovoril imen Champ Clarka je nastalo velikansko navdušenje. Prejtnji predsednik se je izrazil, da je bil Clark ogoljufan za demokratično predsedstvo. Trdi se, da bodo v državi Missouri oddali vsi pristaši Clarka svoje glasove Rooseveltu. O Taftu se je izrazil Roosevelt, da je že končal s svojo stranko in sam s seboj.

Gibsonov obisk.

Goshen, 23. sept. — Žena Gibsonova je danes obiskala svojega moža v County zaporu. Prigovarjala mu je, da naj vstraja pri svoji prvi misli da se bode sam zagnal. Kakor ona zatrjuje ni Gibson popolnoma nič kriv Szabine smrti. Po preteku ene ure se je vrnila nazaj na svoj dom.

Ponarejevalec denarja Sam se je javil

Zaradi mnogih goljufij, katere je izvršil ga je tako pekla vest, da se je sam javil policiji.

OSLEPARIL ZA \$1000.

Pripravljen je prestatati za svoje nepošteno življenje deset let prisilne delavnice.

Včeraj se je predstavil na policijskem glavnem stanu v New Yorku fino oblečen mož poročnik Fogarty-u in je rekel, da je star 52 let, rojen Nemece, po pokliu slikar in da je že dvajset let v deželi. Ponarejevalec je delj časa menice in ker ga je tako pekla vest se je sam prijavil policiji. Za svoja hudodelstva je pripravljen sprejeti desetletno kazen. Poročnik ga je nekaj časa ogledoval in je mislil, da je človek blazen in šele za nekaj časa se je dognalo, da govori mož resnice. Zaposlen je bil v neki banki, kjer je začel kot jako dober slikar ponarejati poštne čke. Denar, katerega mu je prinašalo to "dobičkanstvo" delo je zapravljal z neko žensko, ki mu je bila slikarski model. Piše se Masler in je locen od svoje žene. Ona stanuje v Zelmer, Pa., pri svojem očetu. Maslerja so pridržali v zaporu.

ZNIŽANA CENA.

Krasen parnik "KROONLAND" od Bestar črte odpluje v soboto, dne 28. septembra 1912 iz New Yorka v Antwerpen. Vožnja stane samo

\$25.00

Za prevozne karte obrnite se na tvrdko FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Usmrtitev Jordana. Umor l svojo ženo

Morilca gledališke igralka Irene Schannon so usmrtili danes na električnem stolcu.

TRUPLO SEZGAL.

Na sled zločinu je prišel nek iz-vcšček, ker se mu je čudna do-zdevala stvar s kovčekom.

Boston, Mass., 23. sept. — S Jordana so danes zjutraj ob 1. uri po noči v jetišnici Charles-town usmrtili potom elektrike. 1. sept. 1908 je udaril Jordan svojo ženo, katere je bila igralka, po glavi, ko sta se prepirala v svojem stanovanju. Udaril jo je smrtno in jo vrgel po stopnicah. Drugi dan je razsekal truplo na kose, vrgel jih je v peč, drugo pa spravil v kovček. Nenavadno prepeljevanje kovčka po mestu je vzbudilo sum nekega izvoščeka, kar je povedal tudi policiji, čes, da sumi, da je njegov pasazir. (Jordan) kovček ukradel. Dočim je policija preiskovala kovček je poskušal pobegniti Jordan skozi okno. Šele pozneje se je udal, da je truplo njegove žene, katero je prej-nji dan z udarcem ubil. Spoznal jo je, ko je bila igralka v nekem varietetu in jo je potem poročil.

Japonci hočejo prodirati.

Tientsin, 23. sept. — Iz visokih diplomatskih krogov prilaga vest da hočejo Japonci prodrati v Mandžurijo in narediti konec tamšnjim razmerom. Novi cesar je mnenja, da se mora na vsak način končati brezvladje v japon-skih pokrajinah.

Nesreča na reki.

Petrograd, 23. sept. — Parnik "Obnovka" s 150 osebami je za-del včeraj na reki Dvini v nek drug parnik in se popolnoma raz-bil. "Obnovka" se je tako hitro potopila, da so zamogli samo 35 oseb rešiti, 115 jih je pa izginilo v valovih.

Vesti iz Avstro-Ogrske. Nemiri se nadaljujejo.

Člani ogrske opozicije vznemirja-jo brez prenehanja v Budimpešti zborujoče delegacije.

BURNI PRIZORI.

Simpatije imajo do Grške, Bolga-rije in Srbije, nimajo pa veselja do nikake medsebojne zveze.

Dunaj, 23. sept. — Otvoritev ogrskih delegacij je bila danes spremljana tu z burnimi prizori. Velika množica policije straži poslopje. Mnogostevilni člani ogrske opozicije so prišli do dejanskih spopadov s policijo, ker so si ho-teli pridobiti sedeže na galeriji. Govori in razprave delegacij so se morali večkrat prekiniti zaradi groznega nemira.

London, 23. sept. — Tukajšnji grški poslanik se je izrazil danes v nekem pogovoru, da nima nika-ekga upanja, da bi prislo do zve-ze med Srbijo, Bolgarijo in Gr-ško.

"Seveda imamo dolžnosti" je rekel, "do svojih bratov, kateri so pod turškim jarmom. Ne more-mo si pa na noben način pomagati, ker ne leži še vsa moč v naših rokah."

Cerkovnik se je obesil.

Quburn, 23. sept. — Cerkovnik Henry Whipps se je danes obesil v zvoniku protestantske cerkve sv. Petra. Bil je 67 let star.

Poročil svojo žrtev.

Sladničar John Genovese je bil obdolžen, da je pripeljal neko de-klcio v Paterson, N. J. v svrhu nemoralnega življenja. Ko je pa danes pred sodiščem izjavil, da hače svojo žrtev poročiti, so ga iz-pustili.

Pri padcu zlomila nogo.

Žena policijskega komisarja Ja-mes E. Dillon je včeraj tako ne-srečno padla, na svojem vrtu v Rockaway Beach, L. I., da si je zlomila levo nogo na dveh mestih.

Princ Louis Napoleon Murat umrl
Paris, Francija, 23. sept. — Star 61 let je umrl tukaj princ Louis Napoleon Murat. Pokojnik je bil nečak zadnjega neapeljskega kra-lja.

Govedina za en cent dražja.

Mesarji v Brooklynu so pove-dali ljudjem včeraj to nič kaj ve-selo novico. Ljudstvo je silno raz-burjeno pa si na nikak način ne more pomagati.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽ. NAROČITE SE NANJ.

Denarje v staro domovino

pošiljamo:

50 kron	za \$	10.35
100 kron	za	20.45
200 kron	za	40.90
400 kron	za	81.80
500 kron	za	102.25
1000 kron	za	204.00
2000 kron	za	408.00
5000 kron	za	1018.00

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka.

Naše denarne pošiljate razpošilja na zadnje pošte c. k. pošto hranilnični urad na Dunaju v naj-krajšem času.

Denarje nam poslati je najpri-ličnejše do \$50.00 v gotovini v pri-poročenem ali registriranem pis-mu, večje zneske pa po Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.
6104 St. Clair Avenue, N. E.
Cleveland, O.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenian Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
JANKE PLESKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers: 82 Cortlandt
Street, Borough of Manhattan, New York
City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko in	
Canada	\$3.00
pol leta	1.50
letno za mesto New York	4.00
pol leta za mesto New York	2.00
Evropa za celo leto	4.50
pol leta	2.50
" " tretje leta	1.75

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan iz-
vzemši nedelje in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day, except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne
vračajo.
Denar naj se blagovodi pošilja po
Money Order.
Pri sprejembi kraja naročnikov
prejmo, da se nam tudi prejšnje
bivalice naznani, da hitreje najde-
mo naslovnika.

Dopisom in pošiljankam naredite ta na-
zov:

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.
Telephone 4657 Cortlandt.

O draginji.

O draginji toži narod v Evropi,
bodiš v Avstriji ali Nemčiji,
kjer so socialisti pričeli zelo ži-
valno agitacijo proti draginji in
vzrokih, ki jo povzročajo. Sociali-
sti odločno zahtevajo, da Neme-
čija zniža carino na živino in me-
so, čemu se nemški agrarci zelo
upirajo, da bolj narod derejo.
Država sama priznava, da se mo-
ra nekaj zgoditi, vidi, kje narod
čevlji žuli, toda ne upa se zame-
riti vedno "zvestim" agrarcem;
zato se vrše komisije in posveto-
vanja pri zelenih mizah, narod
pa trpi pomanjkanja, ker so mu
tako visoko potegnili torbo vsak-
danjega kruha. Enake razmere
vladajo v Avstriji; delavni na-
rod s kmetom vred si ne more z
lepa privoščiti kosčka mesa; pla-
če slabe, živčev drag, to je tarna-
nje, o katerem je čuti povsodi,
bodiš v velikih ali malih mestih
in celo na deželi.

Ozrno se sedaj pa v našo ve-
liko deželo, o katere prosperiteti,
o ogromnih pridelkih se vedno
piše in baha, in tudi tu čutimo že
drugo desetletje draginjo. Z dra-
ginjo so se bavili že razni listi,
vsi so se preiskave po raznih
državah, a končno je pričel pija-
či zvezni delavski urad s svojo
preiskavo. Zvezni urad zatrjuje
samo, da so posamezna živila v
zadnjem letu poskočila za 50 od-
stotkov, in poslednjih desetih letih
pa celo za 63.7 odstotkov. Da so
te številke istine, ni dvomiti,
mi pa celo vemo, da so se preni-
zke za posamezna živila, ker so
upoštevane cene dne 15. junija t.
l. Cene so vendar polti nižje ne-
go pozimi, posebno z ozirom na
jajca, krompir, surovo maslo in
drugim prepotrebenu živežu;
posebno pa se cene — vsaj po
mestih — različne pozimi pri pre-
mogu. Tudi pri nas se je dosedaj
samo preiskavalo, posvetovalo in
pisarilo, drugače praktičnega pa
nič napravilo. V posameznih dr-
žavah so prišli do prepričanja,
da so trasti krivi draginji, drugi
zopet pravijo, da prekupovalci in
spekulanti itd. To je vse res, za-
to je pa potreba tudi kaj storiti
v tem oziru. No, stori se seveda
marsikaj, toda žalobno ne v ko-
rist delavev in za kosček kruha
borečega se naroda. Poglejmo le,
kako skrbno čuvajo države veliki
kapital, ako se delavci podajo v
borbo za povišanje plače, katere
je gotovo opravičena nasproti ra-
pidno rastoči draginji; takoj po-
sljejo države oboroženo moč nad
delave, samo, da ustrežejo kapi-
talistom. Te žalostne pojave smo
videli v Pennsylvaniji, Coloradi
in drugih državah preje, sedaj
pa v West Virginiji, kjer skrbje
"stebri" države in "svetovnega
redu", da premogarji ne bodo
dosegli, kar jim gre; toda kaj
pravimo: "kar jim gre"; smeš-
no! za malo priznanje! Ali mora
res vedno delavsko ljudstvo biti
ona siromašna raja, nad katero
se zakleli vsi elementi, služeči
kapitalizmu!

Počemu vse preiskave in ko-
misije? Dajte delavcem zasluzka,

ne pa dopustiti, da si le kapitali-
sti polnijo svoje žepce in požre-
ne želode! Vsakdo mora živeti, ima
pravico za živeti, ne pa le izvo-
liti in po postavodajalstvu pro-
tektirani kapitalisti!

Razmere na Slovenskem.

Precej sem zaostal s svojimi
poročili o potovanju, a vendar
hočem dokončati in rojakom po-
ročati, kak utis so mi napravile
razmere na Slovenskem.

Na Kranjskem je vladala po-
letni neka tišina; nekaj časa so
razmotirali škandalozno denun-
ciranje Ribnikarja, kateri je bil
pri deželnem sodišču oproščen
ščevanja v septemberskih dneh
leta 1908, a kmalu je vse obmolk-
nilo. Pečat nesramne denuncije
pa je le obstal. Ako bi vprašal:
kje se prične in neha ljubezen do
bližnjega, zlati rek Kristusa, bi
mi pa še kdo očital hinavščino;
pa naj jo le, svobodno mu, z niz-
kotnežji se ni bavit.

Da je v času kislih kumar pov-
sod bolj dolgočasno, sem poseb-
no opazil v Ljubljani. Ulice so
podnevi ob 4. uri popoludne in
naprej tako prazne, da je videti
le posamezne ljudi, fjakarje in
pa postreške, kateri preže po
kakem "businessu". Prodajalne
so prazne in dela ni v tem času.
To pa ni le reči o Ljubljani po-
leti, ampak o vseh večjih in
manjših evropskih mestih, ker
kakor hitro dijaki ostavijo mesta,
grede še drugi, kateri sploh mo-
rejo, na letovišča ali kopeli.

Opazil pa sem, da se že pojav-
lja finančna kriza; trgovci so
bankrotirali kar po vrsti in več-
jemu številu teh se je tudi že pre-
rokovala ista usoda. Odkar je
propala Glavna posojilnica, so
izdale nemške banke neko okro-
žnico in v njej zabeležile vse one
trgovce, obrtnike in druge ljudi,
kateri so bili zadružniki, in seve-
da tudi dolžniki. Vsi ti zadružni-
ki ne dobe nič na upanje, niti po
povzetju jim nihče nič da, ampak
vsakdo mora svoje naročilo takoj
pokriti z denarjem. Žalostno, to-
da resnično. Dobro poučeni krogi
so mi zatrjevali, da bode vsa za-
deva Glavne posojilnice še le čez
par let rešena, medtem pa advo-
katje lepo zaženejo. Po deželi so
se krajevne posojilnice hudo za-
spekulirale, a so tudi marsikoga
pahnile v usodo. Te posojilnice
so denarje kar takorekoč razsipa-
le in dajale posojila prav lahko-
mišljeno, a to je imelo svoj na-
men, čes: "ako si finančno od
nas odvisen, moraš z nami biti,
če ne, ti pa vrat zavijemo!" Ali
to se je že precej masčevalo in se
se masčuje. Posojilnice so lahko-
mišljeno denarje razposodile, in
ako sedaj kdo zahteva kak tiso-
čak od svoje vloge, mora čakati
po več mesecev na svoj denar; o
tej zadevi vedo tudi naši rojaki
tu živeli kaj povedati. Kaj bi še
le bilo, ako bi nastal kak "run"
na take posojilnice? Dalje je
marsikak preje dobrostoječi go-
spodar vzel na posodo mu tako-
rekoč usiljeno posojilo, ga zaspe-
kuliral ali slabo naložil; kadar
bodo te posojilnice zahtevale ta-
ka posojila nazaj, bode pa pel
usodepolni boben svojo pesem,
kakor jo je že.

Vsako vendar ve, ako so de-
narji za posojila na razpolago, da
jih tudi vsak rad vzame, in da
se z denarji, kateri niso težko
pridobljeni, tudi lahko mišljeno
ravna. Zato tudi vsakdo ve, da je
velik del takih posojil šel tja, ka-
mor ne bi nikdar dospel, to je
marsikoga krona je bila vložena
v tiste banke, iz katerih ni nič
nazaj dobiti — v gostilne! Tudi
so nekateri gospodje odborniki,
ali bolje matadorji teh posojilnic
vzeli denarje in na svoj račun
spekulirali, sedaj pa sede na su-
hem spekulanti in posojilnice!
Lahkomislnost dajati denarje na
posojilo, in to brez prave potre-
be, je velik gospodarski greh,
ker s tem se enega zapelje po ne-
potrebem v dolgove, druge pa
v negotovost, kedaj dobe svoje
vloge nazaj, na kreditu pa trpi
vsa dežela. Zato pa opetovano
opozorujem rojake tu živče, da
naj ne izročajo v pohranke svoje
žulje posojilnicam, o katerih
vrednosti in manipulacijah niso
poučeni, ker, ako bodo kedaj za-
htevali svoje denarje nazaj, bodo
mesece in mesece morali nanje
čakati. Povdarjam, da mislim pri-
tem na posojilnice, ne pa na hra-
nilnice.

Preveril sem se tudi na Kranj-
skem, posebno v Ljubljani, da
narod napreduje, in sicer pa onej
strani, katere ni za napredek go-
spodarstva — in to v razkošno-

sti! Vse je "nobel", posebno
ženski svet, vse sega le po svili
in klobuku, čevlje pa na kvader.
No, če že "gospoda" po mestih
nosi čevlje na "biks", že od ne-
kdaj vemo, da je prepogostoma
v žepu — "niks"!

Letina je kazala dobro, toda
po krajih, kjer sadje zgodaj e-
vte, je vžela slana o Veliki noči in
istotako zelo škodovala trti po
Dolenjskem. Po Gorenjskem,
kjer vse bolj pozno evete, je bilo
pa toliko sadja na drevju, da so
moral podpirati; toda vedni dež
in hladno vreme je najbrže tudi
sadju škodovalo.

Narod se zelo trudi in dela od
ranega jutra do mraka, toda dan-
danes vendar še nekaj dobi za
svoje pridelke, ker je Kranjska
zelo z železniciami preprežena.
Posebno lepo ceno ima kuretni-
na, jajca, surovo maslo, a tudi
živina je precej draga. Letos u-
tugne cena živini pasti, ker so
precej krme pridelali, saj prva
košnja je bila obila; kako bode
z otavo, pa ne morem reči.

Dobro bi se na Kranjskem
splachala kurja reja po ameri-
škem načinu, ker se vedno lahko
in dobro proda, ne le v Ljublja-
ni, ampak tudi v Trst, Gorico, O-
patijo, Reko itd.; lepo ceno ima
tudi jajca. Nekdo je pač v Si-
ški poskusil z rejo kuretnine, na-
pravi velika poslopja, a propal,
ker o umetni reji kuretnine ni
nič razumel, najmanj pa o inku-
batorju. Prepričan sem se sam, da
so na Bledu hotelirji morali na-
ročiti kopune, race in gosi iz Ma-
ribora, ker istih lepih ni dobili
na Kranjskem; enako je z raca-
mi. Nisem strokovnjak, a vendar
menim, da bi se naše gospodnje
z umetno kokošjo rejo in prid-
bivanjem jaje veliko manj trudi-
le in bi jim več neslo, nego reja
prašičev za prodajo.

Frank Sakser.

O slovenskem zavetišču.

Vedno več zanimanja in dopi-
sovanja je za dobro stvar. Po-
sebnost prekrasna je ideja Mr. Sa-
kserja, da bode daroval v to svr-
ho tisočak, kadar bode stalen od-
bor, katerega bi izvolili zastopni-
ki različnih strank. Čast, komur
čast. Kar je kedaj v "Glasu Na-
roda" objubil Mr. Sakser, to je
še vedno do pičice izpolnil in pre-
pričan smo tudi, da se bode dr-
žal svoje obljube o tisočaku. Ta
ideja je bila še najlepša, kar se
jih je napisalo o slovenski siro-
tišnici. Skoraj smešno so stvari,
katere pišejo drugi listi. Tako n.
pr. "Naš Gospodar" piše, da se
mora ta misel uresničiti, čeravno
preko glave nekaterih. "Prvi zad-
nji — zadnji prvi!" to je sveto-
pisemski rek, ki je znan gotovo
vsem, tudi onim, ki pravijo, da
so prišli prvi na dan s to mislijo.
S prvenstvom ne bode nič poma-
gano. Prvenstvo je prodal sveto-
pisemski Ezav Jakobu za skledi-
e leče. Kaj nam pomagajo v o-
blake kovani načrti za slovensko
zavetišče? Storitvi moramo kaj,
ali pa že vsaj možko obljubiti,
da bomo kaj stori. V ednosti je
moč in denar je temu glavni ste-
ber.

"Mal položi dar novi domovi-
ni na zavetišči oltar!"
Matija Pogorelec.

Dopisi.

Denver, Colo. — Dela se tukaj
še dosti dobro, ali ne vem, kako
dolgo bode to trajalo. Veselega
nimam kaj poročati, pač pa za-
lostno vest. V Victor, Colo., je
ubilo rojaka Antona Berlin. Pa-
del mu je velik kamen na glavo
in po preteku 5 ur je bil mrtev.
Ranjki je spadal k trem dru-
štvom, in sicer: k društvu Zap.
Slov. Zveze št. 10 v Victor, Colo.,
Slov. Nar. Podp. Jednote "Go-
lobček" št. 100 in k društvu sv.
Barbare št. 47 v Aspen, Colo.
Ranjkega so prepeljali v Denver
bratje: Anton Žitnik, Martin
Rihter in Tom, katerim izrekam
srčno hvalo. Pokopali smo ga v
nedeljo 15. sept. v Golden, Colo.
Na zadnji poti so ga spremlja-
li bratska društva: Z. S. Zveze št.
1, društvo sv. Roka št. 113 K. S.
K. J. in Srbsko dobrotvorno dru-
štvo "Balkan" 2. odjel. br. 71 S.
S. S. Vsem iskrena hvala. Na-
dalje se zahvalim tudi sobratu
Ivanu Predoviču in Ivanu Baude-
ku, ker sta veliko pomagala. Za-
torej kličem še enkrat v imenu
žalujoče soproge Lucije Berlin:
Srčna hvala vsem, ki ste se ude-
ležili pogreba! Ranjki zapušča
tudi tri otroke v starosti od 2 do
6 let. — Josip Prijatu, sorodnik.

V. konvencija S. N. P. J. v Milwaukee, Wis.

V ponedeljek, dne 16. t. m. se
je v Milwaukee, Wis., začela V.
redna konvencija Slovenske Na-
rodne Rodborne Jednote, ki ima
svoj sedež v Chicago, Ill. Kon-
venciji prisostvuje 107 delegatov
in delegatov ter 12 glavnih u-
radnikov z urednikom "Glasila".
Delegati in gl. uradniki je pri-
prihodno kaj lepo sprejelo dru-
štvo "Sloga" št. 16 S. N. P. J.
v Milwaukee, ter jim v ponedel-
jek zvečer priredilo imeniten
banket. Sploh se Slovenci v Mil-
waukee kar skušajo, kateri bi go-
ste bolj odlikovali.

Prva seja pete redne konvencije
S. N. P. J. dne 16. sept. 1912.

Predsednik S. N. P. J. Martin
Potokar je otvoril sejo v ponedel-
jek zjutraj ter pozdravil delega-
te in delegatnje. V svojem go-
voru priporoča, da naj delegati
in delegatnje delajo složno v
prid in procvit Jednote. Spomi-
nja se ponesrečenih bratov, ki so
izgubili svoje življenje pri rudni-
ški katastrofi v Cherry, Ill. V i-
menu S. N. P. Jednote izreče žr-
tvam kapitalizma sožalje.

Delegat Ivan Molek predlaga,
da se prizna in izreče, da se seda-
nja konvencija vrši pravilno in
da so vsi njeni zaključki pravo-
močni in veljavni. Predlog spre-
jet.

Glede poverilnega odbora se
vname debata, v katero poseže
več delegatov. Končno se spre-
me predlog, da se izvolijo v po-
verilni odbor trije bratje. Izvo-
ljeni so: Ivan Molek, Ivan Putz
in Mihael Žugelj.

Na predlog br. Ivana Šerca se
društvo v ponesrečenemu gl.
predsedniku, Ivanu Stoihnu,
častni sedež na konvenciji. Pred-
log je sprejet soglasno.

Br. gl. tajnik prečita pozdrav-
no brzojavko št. 47 iz Spring-
field, Ill.
Br. Krže vpraša, zakaj se ni člo-
talo njegovega imena, ker se
smatra za gl. odbornika, ki je bil
izvoljen na glavni konvenciji. Gl.
predsednik pojasnjuje, da ne mo-
re nihče biti gl. odbornik, ki se
je tekmo svoje postave dobe od-
povedal svojemu mandat. Dele-
gat Podboj stavi predlog, da se
preide preko tega vprašanja na
dnevni red. Predlog se sprejme
soglasno.

Poverilni odbor poroča, da je
sto in sedem pravilno izvoljenih
delegatov, od katerih ima vsak
pravilno napravljeno pooblastilo.
Br. Črne vpraša, ako ima dele-
gat Fran Podboj pravico sedeža,
ker je prišel v Chicago. Po krat-
kem pojasnilu s strani delegata
Podboja mu konvencija na pred-
log delegata Josipa Varsčaja so-
glasno prizna sedež.

Gl. predsednik vpraša, ako sme
dati br. F. Kržetu besedo. Na
predlog delegata Vogriča in gl.
blagajnika se preide na dnevni
red.

Na predlog delegata Podboja
se sprejme z večino glasov opa-
vilnik.

Začne se debata, ali imajo gl.
odborniki pravice kot delegatje.
Izjava delegata Podboja, da je
za to, da imajo vsi gl. odborniki
iste pravice kot delegati. Dele-
gati vzamejo izjavo s priznanjem
na znanje.

Nominirani za predsednika so:
Martin Železnikar, Martin Ste-
fanič, Anton Hrast, Primož Kogoj
in Fran Stucin.

Konvencija zaključuje, da se
predsednika in podpredsednika
voli posebej. Mihael Železnikar
47 glasov, Martin Stefanič 39,
Anton Hrast 17, Primož Kogoj
10, Fran Stucin 3.

V ožjo volitev prideta Martin
Železnikar in Martin Stefanič.
Martin Železnikar je dobil 70
glasov, Martin Stefanič pa 47.
Izvoljen predsednikom je Martin
Železnikar.

Za podpredsednika sta nomi-
nirana kot kandidata Martin Ste-
fanič in Anton Hrast.
Martin Stefanič je dobil 84
glasov, Anton Hrast pa 32. Izvo-
ljen podpredsednikom je Martin
Stefanič.

Delegat Fran Šetina predlaga,
da se vrši zborovanje vsaki dan
ob osmih zjutraj pa dopoldne,
popoldne pa od pol dveh do pol
sedmih zvečer.

Delegat Nace Žlemberger pre-
daga, da se zboruje od osmih zju-
traj do poldne, pa od dveh po-
poldne do šestih zvečer s 15 mi-
nutami odmora dopoldne in s 15
minutami odmora popoldne.

Po daljši debati se sprejme
predlog Naceta Žlembergerja.

Vname se debata glede plače
zapisnikarjev. Nace Žlemberger
stavi predlog, da se prvemu za-
pisnikarju plača \$3.00 na dan,
drugemu pa \$2.00. Ivan Vogrič
predlaga \$3.50 in \$2.50. Josip Ra-
dišek predlaga \$4.00 in \$3.00. Po-
sredovalni predlog Vincene Cajn-
karja se glasi \$3.00 za vsakega.
Posredovalni predlog Vincene
Cajnkara je sprejet.

Kot kandidata sta nominirana
zapisnikarjema Anton J. Terbo-
vec in Primož Kogoj. Oba se iz-
volita soglasno.

Br. Andr. Magister je na pred-
log Fran Podboja in Mihael Žu-
gelja izvoljen rediteljem.

Mihael Žugelj predlaga, da iz-
voljeni odbor za vodstvo konven-
cije zasede svoje sedeže. Martin
Železnikar ugovarja predlogu.

Cajnkara predlaga, da se odpo-
slje pozdravna brzojavka Nard-
ni Hrvatski Zajednici, ki zbora-
je v Kansas City, Kans.

Mali predlaga, da se dopolnan-
sko zasedanje zaključuje. Predlog
se sprejme soglasno.

Seja se zaključuje o poldne.
(Dalje prihodnjič.)

Gospod Bucek in davki.

Spisal Luigi Caleo.
(Dalje.)

"Dovolj, dovolj, Hitropis. Ti
sedaj nimaš besede, sedaj jo ima
priatelj Bucek, ki naj nam pove,
kaj je delal in opravil na davčni
administraciji!"

S temi besedami je segel Hitro-
pisu v govor poslovodja trgovske
trrdke Hiter & Poaei, naj prijatel-
ji Matiček Večerjan in tako o-
mogočil gospodu Buceku, ki se je
med tem nekoliko okrepčal od na-
pornega govorenja, da je mogel
nadaljevati s popisovanjem svojih
muk in težav na davčnem polju.

"Danes dopoldne," je nadalje-
val gospod Bucek, "sem dobil od
davčne administracije zopet novo
prav dolgo pisanje, polno dvomov
in pomislekov. Bil sem ravno pri
kosilu in si hotel nametati na kro-
žnik kakih deset širokih
štrukljev, katerih ne zna nobena
župnikova kuharica tako dobro
napraviti, kakor moja ljuba Bu-
ca. Kar sline so mi ceditle, ko
jih je postavila moja Buca na mizo.
Oj kako lepo so se kadili in še
lepše dišali. Pa ti prineseš tedaj
sam šment tega davčnega človeka
v hišo. Na opombo žene, da so
štruklji še vroči, sem v naglici
pogledal malo v to pisanje; čim
dalje sem gledal, tem bolj se mi
je daljšal obraz. Konec je bil ta,
da se nisem dotaknil sirovih
štrukljev, temveč da sem začel
navesti na svoj ljub Boce in
svetjani Buceki, ki so morali vsi
od mize in po vseh kotih iskati tista
pisanja, ki sem jih dobil to leto
od davčne administracije. Ko je
bilo pa vse skupaj, skočil sem v
svoji jezi na literček k "Stražnel-
nu" na Poljane, da bom lahko
pričakal tretje ure, ko se prične
na davčni administraciji ura-
dovanje pri onih vijakih, ki niso ba-
je nikdar dovoljno naviti.

Bila je ura kake pol štirih, ko
sem ravno prav razpoložen pre-
stopil prag davčne administracije
in takoj pri vratih vprašal, kje je
tisti gospod, ki meni vedno toliko
piše, čeprav ga nisem nikdar zato
prosil.

Sila prijazen gospod, ki si je
vtaknil pri mojem vstopu za uše-
sa svoje gospe pero, me vpraša,
kdo sem. Ko mu povem, da sem
Bucek in da bi me vendar morali
poznati, ker mi skoro vsaki dan
pišejo in ker tako dobro vedo, kaj
delamo jaz in moja bucasta rod-
bina, mi je molče pokazal neka vr-
ata, rekoč: "Tam skozi pojdite v
tretjo sobo!"

V tretji sobi sem našel gospoda,
ki je nekaj silno hitro pisal, ne
da bi se zame kaj zmenil. Pisal je
naprej, čeprav sem dvakrat prav
pošteno zakašljal. Odnehal tudi
ni, ko sem z nogo zacepal. To mi
je bilo preveč in rekel sem mu:
"Slušite, gospod, ali ne vidite, da
je nekdo tukaj?" — Gospod je
pa nato samo nad menoj zarenčal:
"Jaz pišem!" Že sem mu hotel
reči: "Pa se..." ko sem se spo-
mnil na to, zakaj sem prišel in
pogotilil svojo pobožno željo. Ko
sem skoro četrte ure stal, je pa do-
tični gospod vendar odložil pero
tako, da ga je vtaknil za uho, vzel
robec iz žepa, opravil z njim vse
potrebno pri nosu in očalih ter
me počasi ogovoril rekoč: "Kdo
ste in kaj hočete?"

Ko sem mu dopovedal, da sem
Bucek, kakor sem dolg in širok
in da sem prišel zato sem, da jim
odločno in enkrat za vselej po-

Slovensko katoliško

za Zedinjene države Severne Amerike.

Sedež: FOREST CITY, Pa.

Inkorporirano dne 31. januarja 1902 v državi Pennsylvanije.

ODBORNIKI:

Predsednik: MARTIN GERČMAN, Box 638, Forest City, Pa.
Podpredsednik: JOSEF PETERNEL, Box 56 Willock, Pa.
I. tajnik: IVAN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: STEFAN ZABRIG, Box 508, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 637, Forest City, Pa.

NADZORNIKI:

Predsednik nadzornega odbora: KAROL ZALAR, Box 647, Forest City, Pa.
I. nadzornik: IGNAC PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburg, Pa.
II. nadzornik: FRANK SUNE, 60 Mill St., Luzerne, Pa.
III. nadzornik: ALOJZ TAVČAR, 299 Cor. N. — 1st St., Rock Springs, Wyo.

POROTNI IN PRIZIVNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: PAUL OBREGAN, Box 202, Collinsville, Ill.
I. porotnik: MARTIN OBERŽAN, Box 61, Mineral, Kans.
II. porotnik: ANDREJ SLAK, 7118 Isler St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. J. M. SELISKAR, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Dopis naj se pošilja I. tajniku IVAN TELBAN, P. O. Box 707, Forest City, Pa.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Naročnik. — Povejte dotični-
ma prepričljivo, da I. E. ni več
pri Zottiju, ali njegovemu listu.
Koliko mu je plačal, ali dolžan
ostal, ne vemo in se tudi ne bri-
gamo za to. Vemo pa, da se mora
skoraj vsak njegov uslužbenec
tožariti za njegov zaslužek in so
stavei in drugi že šli na štrajk,
ker niso dobili "zaslužka".

VABILO

na
PLESNO IN ZABAVNO
VESELICO

katera se bode vršila

v nedeljo, dne 29. septembra t. l.
v Dyanondsville, Wyo., v prostor-
ih Josipa Pencal.

Veselicu priredita dva društva
skupaj in sicer društvo sv. Miha-
ela Arheagela št. 27 J. S. K. J.,
ktero praznuje ob enem tudi de-
setletnico svojega obstanka in pa
društvo "Miroljub" št. 27 S.
D. P. Z., ktero bode blagoslavljalo
svojo novo zastavo. Ob 9. uri
zjutraj se zberemo v Diamonds-
ville, Wyo. in odkorak

